

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
iulie 2025**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. RRROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RRROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I (60 de puncte)

A. Limba și literatura maternă (30 de puncte)

Drabaren o tøksto thaj xramosaren nùmaj rromanesøe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

O kermuso

*Vaj, i mùca mudarel man!
Kèci khelel pes voj mança!
Zurales darav me laøar,
Laqe ùnzje and-e man zan.*

*Vi me baro te šaj avava,
Kaøar i mùca cí darava
Marava me šukar laça,
Vi laça, vi le zukleça...
(palal o Rostás György)*

1. Ambolden rumunikanes o dino maj opre tøksto! **8 pùnkturnă**
2. Nakhaven i sintagma ***o daravno kermuso*** andar le savorre 8 kèzură, nùmaj ka-o jekhipen! **8 pùnkturnă**
3. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo ***marel*** ka-o nakhlo vaxt e indikativone modosqo! **6 pùnkturnă**
4. Xramosaren e antonimură e avutne alavenqe: *šukar, zorales, barărel, kathe*. **8 pùnkturnă**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

S-a ridicat, deodată, din prăpastia întunecoasă, umedă, a munților falnici. Și doritor de lumină, în această dimineață scaldată de soare, a întins aripile, ca o flamură, deasupra brazilor bătrâni. S-a înălțat mai întâi drept în sus, ca o săgeată; a străbătut văzduhul răcoros, apoi a rămas acolo, s-a legănat în aer, îmbătat de plăcerea să fluture la înălțime uriașă; a plecat capul și a privit în jos. [...] I se păru că în lumea aceasta frumoasă, încântătoare, peste care primăverile se aștern cu spuză de flori, e a lui, a lui singur. Și scuturându-și aripile, făcu un ocol larg, suind și scoborând prin aer.

(Emil Gârleanu, *Vulturul*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Despărțiți în silabe următoarele cuvintele: *deodată, înălțime*. **4 puncte**
2. Indicați două cuvinte derivate de la substantivul *floare*. **2 puncte**
3. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: *I se păru că în lumea aceasta frumoasă, încântătoare, peste care primăverile se aștern cu spuză de flori, e a lui, a lui singur.* **4 puncte**

4. Alcătuiți un enunț interogativ în care substantivul **soare** să fie subiect. **4 puncte**
5. Transcrieți o propoziție principală existentă în enunțul următor: *S-a înălțat mai întâi drept în sus, ca o săgeată; a străbătut văzduhul răcoros, apoi a rămas acolo, s-a legănat în aer, îmbătat de plăcerea să fluture la înălțime uriașă; a plecat capul și a privit în jos.* **1 punct**
6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară **fabulă**. **15 puncte**
- În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
- definirea conceptului de *fabulă*;
 - precizarea a două trăsături ale *fabulei*, existente în textul literar inclus în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *fabulei* precizate, valorificând opera literară aleasă;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba maternă în învățământul preșcolar (15 puncte)

Xramosaren, and-i rromani vaj rumunikani čhib, **misala/ ekzemplură andar e vakăripnasqo didaktikano lèksiko** ka-i òra, kana keren butĩ and-jekh grùpa le rromane tiknorrenča andar jekh barõrri/ xurdelin! And-o tumaro xramosaripen:

- a) vakărena palal sosθar si importănto te vakăras rromanes le čhavorrenča k-i barõrri/ xurdelin **5 pùntură**
- b) sikavena save si e didaktikane eksprèsie vaş e tème: e gina, e ranga/ kolòre, i prezentàcia, e živutre, i familia, e dīvesa/ o kurko/ o čhon/ o berś thaj aver. **5 pùntură**
- c) vakărena palal sar utilizisaren i konversàcia and-i tumari didaktikani aktivitèta. **5 pùntură**

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități didactice de *convorbire*, domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu 5-6 ani, temă anuală de studiu *Ce și cum vreau să fiu?*

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;
- descrierea etapelor menționate.